

ПАМ'ЯТКА

«Етичні стандарти поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб»

Одним із важливих заходів запобігання проявам корупції на державній службі є формування професійної етики, фіксація основних правил етичної поведінки, які очікуються від державних службовців.

Загальні вимоги до поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також, посадових осіб юридичних осіб публічного права, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх службових чи представницьких повноважень, підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення цих вимог встановлюються Законом України «Про запобігання корупції», який є правовою основою для кодексів чи стандартів професійної етики.

Так, відповідно до ст.37 Закону, загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування затверджує Національне агентство з питань запобігання корупції (далі - Національне агентство). В свою чергу, державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування у випадку необхідності розробляють та забезпечують виконання галузевих кодексів чи стандартів етичної поведінки їх працівників, а також інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняних до них осіб, які здійснюють діяльність у сфері їх управління.

Як слідує із Закону, особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також, посадові особи юридичних осіб публічного права, під час виконання своїх службових повноважень зобов'язані неухильно додержуватися вимог закону та загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими.

Окрім того, зазначені особи зобов'язані при виконанні своїх службових повноважень дотримуватися політичної нейтральності, уникати демонстрації у

будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів, не використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків. Проте, вказана вимога Закону не поширюється на виборних осіб та осіб, які обіймають політичні посади.

Також, згідно із Законом, особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також, посадові особи юридичних осіб публічного права, повинні:

- діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;

- сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення органів і осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, не допускати зловживань та неефективного використання державної і комунальної власності;

- не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом;

- незважаючи на приватні інтереси, утримуватись від виконання рішень чи доручень керівництва, якщо вони суперечать закону;

- самостійно оцінювати правомірність наданих керівництвом рішень чи доручень та можливу шкоду, що буде завдана у разі виконання таких рішень чи доручень.

У разі отримання для виконання рішень чи доручень, які особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також, посадова особа юридичних осіб публічного права, вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам, вона повинна негайно в письмовій формі повідомити про це керівника органу, підприємства, установи, організації, в якому вона працює, а виборні особи - Національне агентство.

Законом визначено, що особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, представляючи державу чи територіальну громаду, діють виключно в їх інтересах.

Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 31 серпня 2016 року за № 1203/29333 затверджено Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Ці Загальні правила є узагальненням стандартів етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх посадових обов'язків.

Основною метою діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування є служіння народу України та територіальній громаді, охорона та сприяння реалізації прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Поведінка державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування має забезпечувати довіру суспільства до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Етична поведінка державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування ґрунтується на принципах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, визначених Законами України «Про державну службу» і «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також загальних вимогах до поведінки цих осіб, визначених Законом України «Про запобігання корупції».

Дотримання державними службовцями вимог цих Загальних правил враховується під час проведення щорічного оцінювання їх службової діяльності.

Керівники державних органів, органів місцевого самоврядування чи їх структурних підрозділів у разі виявлення чи отримання повідомлення про порушення цих Загальних правил в межах своєї компетенції відповідно до законодавства зобов'язані вжити заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також поінформувати спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Слід зазначити, що дотримання кожним державним службовцем та посадовою особою місцевого самоврядування етики поведінки є не лише запорукою ефективного та якісного виконання своїх обов'язків, а також забезпечення державою належного виконання своїх функцій, що в першу чергу сприятиме задоволенню потреб суспільства та покращенню рівня життя кожного громадянина.